

TASLAK KAVRAM NOTU

İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI ÜYE ÜLKELERİ'NDE MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM İHTİYAÇ VE KAPASİTELERİNİN ÖLÇÜLMESİ ÇALIŞTAYI

“SOSYAL VE EKONOMİK KALKINMA İÇİN MESLEKİ EĞİTİM”

ANKARA, TÜRKİYE

09-11 Mayıs 2016

İÇİNDEKİLER

1- Kapsam	2
1.1 Arka plan	2
1.2 Geleceğe Bakış	3
2- Çalıştayın Amacı	5
3- Çalıştayın Yöntemi	5
4- Çalıştayın yeri ve süresi	6
5- Tarih	6
6- Çalışma dili	7
7- Belgeler	7
8- Çalıştay Katılımcıları	7
9- Çalıştay Sonrası	7
10- Çalıştay Paydaşları.....	8

1- Kapsam

1.1 Arka plan

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) üye ülkelerde mesleki eğitimin kalitesinin geliştirilmesi amacıyla SESRIC tarafından geliştirilen ve İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesine (İSEDAK) sunulan, Mesleki Eğitim Programı (İİT-MEP/OIC-VET) 2008 yılında Komitenin 24ncü oturumunda kabul edilmiştir. Oturumda üye ülkelerden ulusal mesleki eğitim programlarını İİT-MEP'e dâhil etmeleri istenmiş ve böylelikle tüm üye ülkelerin faydalanabileceği ortak bir platform oluşturulması planlanmıştır.

Mesleki Eğitim Programı, 2009 yılında düzenlenen (İSEDAK) Ekonomi Zirvesinde İİT'e üye ülkelerin devlet ve hükümet başkanlarının katılımıyla resmi olarak hayata geçirilmiştir.

Mesleki Eğitim Programı'nın ana hedefleri şunlardır:

- İşletmelerde işe yerleşmeleri artırmak için İİT Üyesi Ülkelerde mesleki eğitim ve öğretim alanında değişim programları uygulamak;
- İİT Üyesi Ülkelerin mesleki eğitim sistemlerinin niteliğini ve yenilikçilik kapasitesini arttırmak ve yenilikçi uygulamaların ülkeler arası aktarımını sağlamak;
- İİT Üyesi Ülkelerde bulunan eğitim kuruluşları, işletmeler, sosyal paydaşlar ve diğer ilgili kurumlar arasındaki işbirliği hacmini ve niteliğini arttırmak;
- Örgün ya da yaygın yollardan elde edilenler de içinde olmak üzere İİT Üyesi Ülkelerde Kalifikasyon ve yeterliliklerin şeffaflığı ve tanınırlığını yaygınlaştırmak; ve
- Yenilikçi bilgi ve iletişim teknolojilerine dayanan içerik, hizmet, eğitim ve pedagojiler ile hayat boyu öğrenimi uygulamalarının geliştirilmesini desteklemek.

Yukarıda sıralanan amaçları hayata geçirmek için İİT Mesleki Eğitim Programı altında üç temel alt program öngörülmüştür.

- İİT Uluslararası Değişim Programı
- İİT Uluslararası Yenilikçilik Programı
- İİT Eğitim Ağları Programı

Bu hedefler çerçevesinde İstatistikten, İstihdama ve Afet Risk Yönetimine kadar birçok farklı alanda faaliyetler gerçekleştirilmekte ve kapasite geliştirme programları uygulanmaktadır. Üç farklı proje tipinin yer aldığı Mesleki Eğitim Programında üye ülkelerin öncelikli hedefleri göz önünde bulundurularak ulus-aşırı bir bakış açısı benimsenmektedir.

Yukarıdaki amaçlar çerçevesinde Mesleki Eğitim Programının sağlıklı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamak amacıyla üye ülkelerde Ulusal Odak Noktaları belirlenmiştir. Mesleki eğitimden sorumlu kurumları ifade eden Ulusal Odak Noktaları hâlihazırda 36 üye ülkede mevcuttur.

Programın yürütülmesinin izlenmesi, kural ve düzenlemelerin hazırlanması ve hayata geçirilmesinden sorumlu olan İzleme ve Danışma Komitesi, 2009 yılında oluşturulmuştur. Komite her yıl düzenli olarak toplanmakta ve bir önceki yılda gerçekleştirilen faaliyetleri değerlendirmenin yanında üye ülke temsilcileri arasında fikir ve tecrübe alışverişine olanak sağlamaktadır.

Mesleki Eğitim Programının genel olarak amacına hizmet ettiği ve belirlenen hedeflere ulaşma noktasında kayda değer bir mesafe alındığı bir gerçektir. Geçen altı yıl zarfında birçok başarılı projeye imza atılmış, üye ülkeler arasında belirlenen hedefler çerçevesinde işbirlikleri gerçekleştirilmiştir. Bu olumlu gelişmelerle birlikte Mesleki Eğitim Programına katılımında istenilen düzeye hala ulaşılmamıştır.

Altı yıl sonrasında edinilen tecrübe ve elde edilen birikimler ışığında mesleki eğitimde mevcut hedeflerin gözden geçirilmesi ve yeni hedefler belirlenmesi programın geleceği ve başarısı açısından faydalı olacaktır.

1.2 Geleceğe Bakış

Mesleki Eğitimi Geliştirme Strateji Belgesi

Hâlihazırda yürütülen Mesleki Eğitim Programı (OIC-VET) üye ülkeleri ortak bir zeminde buluşmaya ve işbirliğine teşvik etmekte fakat bağlayıcı standartlar getirmemektedir. Takdir edileceği gibi her ülkenin farklı öncelikleri olması doğal olmakla birlikte İİT çatısı altında meslek mensuplarının hareketliliği, ulusal niteliklerin tanınması ve mesleki eğitimde ortak hareket etmek söz konusu olduğunda ortak bir strateji belirlenmesi elzemdir. Ayrıca strateji tüm mevcut kaynakların (kurumsal, sosyal, beşeri ve mali) bir hedefe yöneltilmesini ve etkin kullanımı sağlayacaktır.

Bu manada SESRIC tarafından 2009 yılından beri yürütülmekte olan çalışma ve projelerin pilot çalışma olarak değerlendirilerek üye ülkelerin kendi tecrübelerine dayalı önerileri ile tüm üye ülkeleri bağlayıcı bir Mesleki Eğitimi Geliştirme Strateji Belgesi hazırlanmalıdır. Strateji belgesinin etkin ve kabul edilebilir olması için gelecekteki mesleki ihtiyaçları göz önüne alması ve hâlihazırdaki mesleki kaynağı işe koşuyor olabilmesi önemlidir. Bu bağlamda strateji belgesi hazırlanırken diğer uluslararası

kuruluşların (BM, OECD, vs.) projeksiyonları, üye ülkelerin hedefleri dikkate alınırken mevcut mesleki birikimin ufak uyarlamalarla tanınması ve akredite edilmesi cezbedici birer unsur olacaktır.

Mesleki Eğitimi Geliştirme Stratejisi, İİT çatısı altında mevcut meslek durumunun tespiti, teşkilat çapında ortak meslek standartlarının geliştirilmesi ve benimsenmesi, mevcut iş gücünün mesleki yeterliliğinin bu standartlar çerçevesinde değerlendirilmesi ve eşleştirilmesi, mesleki eğitimde yine ortak standart ve programların geliştirilmesi ve benimsenmesi, proje temelli çalışmalarla ulusal ve bölgesel bazda kapasitenin geliştirilmesi ve mesleki eğitime özendirici farkındalık faaliyetlerini kapsamalıdır.

➤ Meslek ve Meslek Mensupları Envanterinin Oluşturulması

Hangi ülkede hangi mesleklerin var olduğu, bunların yeterlilik dereceleri ve bu mesleği yapanların demografik yapısı ortaya konulmalıdır. Bu sayede İİT'ye üye ülkelerdeki beşeri sermayenin bir fotoğrafı çekilmiş ve potansiyel belirlenmiş olacaktır. Ayrıca gerçekleştirilecek proje, çalışma ve eğitim faaliyetleri için ön ihtiyaç analizi de yapılmış olacaktır.

➤ Meslek Standartları ve Mesleki Yeterlilikler Çerçevesi

Avrupa Birliği ve benzer uluslararası kuruluşlarda olduğu gibi iş dünyasının ihtiyaçlarına bugün ve yarın cevap verebilecek, tüm üye ülkelerce benimsenecek ve dünyadaki gelişmelere göre hazırlanmış bir yeterlilikler çerçevesi iş gücünün hareketliliği ve diğer ülkelerde (özellikle büyük işveren konumundaki AB, ABD vs.) iş bulabilmesi açısından faydalı ve önemlidir.

Bu standartlar ve yeterlilikler hazırlanırken halihazırda üye ülkelerde geçerlikte olanlar tüm ülkelerin (veya kalkınmada öncelikli bölgelere) öncelikli hedefleri ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak uyarlanabilir.

➤ Mesleki Eğitim Projeleri Başvuru Rehberinin Hazırlanması

Önceki dönemde olduğu gibi stratejik hedefler doğrultusunda hazırlanacak projeler desteklenmelidir. Bu kapsamda açık, kolay anlaşılabilir bir proje başvuru rehberinin hazırlanması, tüm üye ülkelerde duyurusunun yapılması ve projelerin sağlıklı ve etkin bir biçimde yürütülebilmesi için proje döngüsü eğitimlerinin düzenlenmesi faydalı olacaktır.

➤ Mesleki Eğitimi Geliştirme Eylem Planı 2016-2020

Mesleki Eğitimi Geliştirme Stratejisi kapsamında bir eylem planı hazırlanmalı veya mevcut eylem planı revize edilerek hayata geçirilmelidir. Eylem planı kapsamında yerel ve/veya bölgesel projeler yürütülmeli ve bu projelerin çıktılarına dayalı olarak politikalar ve hedefler revize edilmelidir.

➤ Yerel ve/veya Bölgesel Projelerin Gerçekleştirilmesi

➤ Önceki Öğrenmelerin Tanınması

Birçok ülkede iş-gücünün büyük bir kısmını oluşturan ve ekonomi ve üretime katkı sağlayan birçok meslek mensubu doğrudan mesleklerini icra yoluyla öğrenmekte ve/veya formal eğitimden yoksun bulunmaktadır. Kısa vadede mevcut iş-gücünün kalitesinin artırılması ve ulusal ve uluslararası tanınırlık sağlanması için bu kişilerin önceki öğrenmelerinin belli standartlar çerçevesinde ve bir formasyon süreci sonunda tanınması önem taşımaktadır.

➤ Mesleki Eğitime Yönelik Farkındalığın Artırılması

Uluslararası standartlarda bir mesleki eğitim ve nitelikli iş-gücü, sürdürülebilir kalkınmanın en önemli bileşenlerinden biridir. Bu gerçek tüm ülkeler tarafından politika düzeyinde vurgulanmakla birlikte yurttaşların ve özellikle gençlerin mesleki eğitime yönlendirilmesi ve özendirilmesi noktasında somut adımlar daha kısıtlı kalmaktadır. Bu bağlamda gerek ülke bazında gerekse İİT genelinde farkındalık kampanyaları düzenlenip yurttaşlar mesleki eğitime özendirilmelidir.

2- Çalıştayın Amacı

Çalıştayın temel amacı:

- İslam İşbirliği Teşkilatına üye ülkeleri mesleki eğitim sistemlerinin güçlendirilmesine dönük projelerin hazırlanması amacı ile **ihtiyaç analizinin yapılması ve mesleki eğitimin geliştirilmesi konusunda önerilerin alınması.**

3- Çalıştayın Yöntemi

Konuyla ilgili üç alt oturum düzenlenecektir. Alt oturumlar İslam İşbirliği Teşkilatın resmi dilleri dikkate alınarak oluşturulacaktır:

Oturum I :	Arap dilinin kullanıldığı ülkeler
Oturum II :	Fransızca dilinin kullanıldığı ülkeler
Oturum III :	İngilizce dilinin ağırlıklı kullanıldığı ülkeler

Üç oturumun yöntemi aynı olacaktır. Açılış ve kapanış oturumlarına ek olarak yapılan alt oturumlarda üç tema işlenecek. Açılış konuşmasında “*keynote speake*” olarak İslam dünyasında mesleki eğitim alanında yoğun çalışmalar yürüten deneyimli bir uzman davet edilecektir.

Çalıştayın amacına ulaşabilmesi ve etkin bir çalışma elde edilebilmesi için delegelerin çalıştaya ülkelerindeki durumu ve tekliflerini içeren bilgileriyle hazırlıklı gelinmesi istenecektir. Ayrıca grup çalışmalarında katılımcılar arasından bir başkan, bir yardımcı ve raportör seçilecektir.

Oturum: *"İT Üye Ülkelerin Mesleki Eğitim Sistemleri"*

İnsan kaynağına yapılan yatırımlar ekonomilerimizin sürdürülebilirliğini ve sosyal gelişmeyi sağlaması için büyük önem arz etmektedir. Ayrıca, iş sahibi olmak insanın temel bir ihtiyacı ve hakkıdır. İnsanların iş hayatına kolaylıkla dahil olabilmeleri ve iş piyasasında sürekli kalabilmeleri için sahip oldukları bilgi ve beceriler önemli bir etkidir. Bu anlamda mesleki eğitim kurumları önemli bir rol oynamaktadır. Toplum ve ekonomiye nitelikli insan gücü kazandırmak bu kurumların kalitesine bağlıdır. Çalıştay, İT üye ülkelerinin mesleki eğitim sistemlerinin etkinliğini, kalitesini ve iş piyasalarına uyumluluğunu yakından tanıma amaçlı olarak düzenlenmiştir. Katılımcılar, çalışmaya ev sahipliği yapan ülke olarak Türkiye'nin mesleki eğitim alanında yürüttüğü uygulamaları da yakından tanıma fırsatı bulacaklardır.

Grup çalışması

Bölüm I: Grup tartışması

Birinci bölümde aşağıda belirlenen üç temada grup çalışmaları yürütülecektir:

1. Ulusal yeterlilik çerçevesi, akreditasyon ve sertifikalandırma
2. Meslek standartlarının sayısı ve modüler eğitim programları
3. Mesleki eğitim ve işgücü piyasası ilişkisi

Grup çalışmalarında konuyla ilgili bir uzmanın sunumundan sonra müzakereye yer verilecektir. Her ülke temsilcisi konuya ilişkin düşüncelerini ve önerilerini paylaşma imkanı bulacaktır.

Genel oturum

Bölüm II- Grup çalışmaları sonuçları ve öneriler

Çalıştayın ikinci bölümünde ise her tema grubundan bir raportör müzakerelerde öne çıkan görüşleri ve ülkelerin eğitim sistemlerini iyileştirmeye yönelik önerileri sunum şeklinde katılımcılarla paylaşacaktır.

4- Çalıştayın yeri ve süresi

Çalıştay Ankara'da gerçekleştirilecek ve iki buçuk gün sürecektir.

Başlama ve bitiş saati 09.00 ve 18.00 arası olacaktır.

5- Tarih

Çalıştay 09-11 Mayıs 2016 tarihleri arasında düzenlenecektir.

6- Çalışma dili

Çalıştayın çalışma dili Arapça, Fransızca ve İngilizce olup simültane çeviri gerçekleştirilecektir.

7- Belgeler

Çalıştay katılımcılara dağıtılacak belgeler şunlardır:

- Kavram notu
- Anket formları
- Program
- Workshop değerlendirme anketi
- Katılım belgesi

8- Çalıştay Katılımcıları

Çalışmaya İslam İşbirliği Teşkilatına üye ülkelerdeki Mesleki Eğitim Bakanlıklarına bağlı mesleki eğitimden sorumlu üst düzey yöneticiler davet edilecektir. İİT üyesi 57 ülkenin tamamının katılımı hedeflenmektedir. Ülke delegasyonları birer kişiden oluşacaktır. Ülke temsilcileri dışında uluslararası kuruluşlardan ve STK'lardan da yetkililer ve uzmanlar davet edilecektir. Olası katılımcılar aşağıdaki şekilde beklenmektedir:

- Ana konuşmacılar ve uzmanlar
- Uluslararası Kuruluşlar: ILO, UNDP, UNESCO, ITC
- İslam İşbirliği Teşkilatı Kuruluşları: İİT Genel Sekreterliği, ISESCO, İslam Kalkınma Bankası (IDB), ICYF-DC, Uganda İslam Üniversitesi, Nijer İslam Üniversitesi, Uluslararası Malezya İslam Üniversitesi
- İlgili kamu ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri: TOBB, MYK, İSMEK, İŞKUR, MEB Mesleki Teknik Eğitim, TİKA, Ulusal Ajans.

9- Çalıştay Sonrası

Çalıştayın, üye ülkelerde mesleki eğitimin mevcut durumuna ışık tutması ve mesleki eğitimi geliştirme stratejisinin benimsenmesine ve hazırlık çalışmalarının başlamasına imkan vermesi amacı ile ülkelerin ihtiyaçlarına göre uluslararası işbirliği projelerinin hazırlanmasına temel teşkil etmesi gerekmektedir. Ayrıca çalıştay sonunda ilgili çalışma gruplarının oluşturulması, iş tanımlarının ve çalışma planlarının hazırlanması hedeflenmektedir.

a. Kısa vadeli sonuçlar

- alıştayıdan elde edilen sonuçları ve ıktıları raporlamak ve yayımlamak
- Mesleki eğitimi geliştirme stratejisi belgesinin yol haritasını hazırlamak

b. Uzun vadeli sonuçlar

- Mesleki eğitimi geliştirme stratejisi belgesini ve eylem planını hazırlamak
- Mesleki Eğitim alanında değişim projesini gerçekleřtirmek
- Konuyla ilgili diğer projeler gerçekleştirmek: İİT üye ülkelerinde meslek ve meslek mensupları envanterinin oluşturma projesi, mesleki eğitime yönelik farkındalığın artırılması projesi, vb.

10- alıştay Paydaşları

alıştay SESRIC, IDB, TİKA, UNDP ve GED işbirliğinde gerçekleştirilecektir.